

พระพุทธศาสนา

ม.๓

การปฏิบัติหน้าที่ของชาวพุทธ

การปฏิบัติหน้าที่ของชาวพุทธ

พุทธปณิธาน ๔ หมายถึง ความปรารถนาตั้งพระทัยของ

พระพุทธเจ้า พระองค์ทรงแสดงพุทธปณิธาน ๔ ประการไว้

หลังจากที่พระองค์ทรงรับอาราธนาของสหัมบดีพรหมที่กราบทูลให้ทรงแสดงธรรมแก่ชาวโลกแล้ว พญามารได้มากราบทูลขอให้ปรินิพพาน ทรงรับคำอาราธนาของทั้งสองท่าน

คำอาราธนาของพญามารนั้นให้รอก่อน จนกว่าพระพุทธศาสนาได้เผยแผ่ไปยังพุทธบริษัททั้ง ๔ คือ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก และอุบาสิกา สามารถประพฤติปฏิบัติเข้าใจตามหลักธรรมได้ถูกต้อง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าพระองค์จะยังไม่ปรินิพพานตราบใดที่พุทธบริษัท ๔ ผู้เป็นชาวพุทธสาวกของพระองค์ยังไม่เกิดผล

พุทธปณิธาน ๔ มีดังนี้

๑. ยังไม่เฉียบแหลม ยังไม่เป็นพหูสูต ยังไม่ทรงธรรมหรือได้รับการแนะนำที่ดี
๒. ยังไม่ประพฤติตามธรรม
๓. ยังไม่สามารถบอกแสดงหรืออธิบายธรรมให้ผู้อื่นฟังได้ง่ายขึ้น
๔. ยังไม่สามารถแสดงธรรมที่ให้ผู้ฟังเกิดความอัศจรรย์ใจ ไม่ว่าจะร้าย จ้วงจาบ

พระพุทธศาสนา

ดังนั้น พระองค์จึงทรงมีพระประสงค์ให้พุทธบริษัทปฏิบัติตาม ดังนี้

๑. ศึกษา พระพุทธทวณะในพระไตรปิฎกให้เข้าใจ หลักคำสอนสาระสำคัญของพระพุทธศาสนาจะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนแห่ง **“หลักพหุสูตร”** ทั้ง ๕ คือ

- ๑) **ฟัง** คือ อ่าน ฟัง ศึกษาข้อมูล รายละเอียดต่าง ๆ
- ๒) **จำได้** คือ ศึกษาแล้วให้กำหนดจดจำให้ได้เพื่อนำไปถ่ายทอดให้คนอื่นเข้าใจ
- ๓) **คล่องปาก** คือ ประเด็นไหนมีความสำคัญมากให้ท่องจนคล่องปาก
- ๔) **เจตนาใจ** คือ คิดให้เกิดความเข้าใจกระจ่าง
- ๕) **ประยุกต์ใช้** คือ นำสิ่งที่ได้ศึกษาเข้าใจชัดเจนมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต

การปฏิบัติหน้าที่ของชาวพุทธ

- ๒. ปฏิบัติ** ประพฤติ ปฏิบัติตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในชีวิตประจำวัน เป็นแบบอย่างที่ดี พยายามหลีกเลี่ยง ไม่มัวเมาหมกมุ่นในอบายมุข
- ๓. ชี้แจง** คือ สามารถนำไปถ่ายทอดให้คนอื่นเข้าใจได้ ทำหน้าที่เป็นผู้แทนชี้ทางเดินแก่คนอื่นให้ดำเนินชีวิตตามคำสอน ร่วมเผยแผ่พระพุทธศาสนาต่อไป
- ๔. ปกป้อง** ถ้าคราวใดมีผู้จ้วงจาบให้ร้ายป้ายสีพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ หรือพระพุทธศาสนาโดยส่วนรวม ไม่ว่าจะเกิดจากพุทธบริษัทที่หลงผิด หรือเบียดเบียนรังแกจากศัตรูภายนอก พุทธศาสนิกชนพึงร่วมใจแก้ไขความเข้าใจผิดเหล่านั้นให้ลุล่วงไป

การปฏิบัติหน้าที่ของชาวพุทธ

สรุปการปฏิบัติหน้าที่ของชาวพุทธตามพุทธปณิธาน ๔ มีดังนี้

๑. การปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ชาวพุทธที่ดีนั้นต้องหมั่นศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ ทั้งในด้านการศึกษาวิชาสามัญอันเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษาขั้นสูงต่อไป และ การศึกษาวิชาชีพเพื่อประโยชน์แก่การดำรงชีวิตในระยะยาวหรือแม้แต่จะประกอบอาชีพแล้วก็ ยังต้องหมั่นศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อให้ทันกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และเพื่อประโยชน์แก่การดำรงชีวิตของทุกคนที่อยู่ร่วมกันในสังคม

การปฏิบัติหน้าที่ของชาวพุทธ

๒. การปฏิบัติในทางธรรม ชาวพุทธที่ดีนั้นต้องศึกษาหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าตามกำลังความรู้ของตน เพื่อการเป็นชาวพุทธที่ดีและเป็นผู้สืบต่อพระพุทธศาสนาให้คงอยู่สืบไป โดยปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาและดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นสุขทั้งในครอบครัวของตนเองและในสังคม